

**HANDLINGSPLAN FOR ET GODT
PSYKOSOSIALT MILJØ
OPPLÆRINGSLOVEN
§9a-3**

EIKELI VIDEREGÅENDE SKOLE
Skoleåret 2011-2012

Innholdsfortegnelse

Handlingsplanen del 1

- 1a) Det rettslige grunnlaget
- 1b) Skolens visjoner og verdier
- 1c) Skolens mål for arbeidet med det psykososiale miljøet
- 1d) Definisjoner

Handlingsplanen del 2- Det forebyggende arbeidet

- a) Elever og foresatte skal være kjent med sine rettigheter
- b) Det forebyggende arbeidet
- c) Det aktive systematiske og kontinuerlige arbeidet
- d) Begrepsklargjøringer
- e) Evaluering

Handlingsplanen del 3 - Det individrettede arbeidet

- f) Handlingsplikten
- g) Rutiner ved varsling
- h) Rutiner ved henstilling
- i) Oppfølging av mobbesaker
- j)** Skolens rutiner skal ha gode rutiner for videre oppfølging av mobbesaker.

Handlingsplan del 4 - Brukermedvirkning

- k) Involvere elevene i det psykososiale læringsmiljøet

Handlingsplanen

DEL 1

1 a) Det rettslige grunnlaget.

§ 9a-3. *Det psykososiale miljøet*

Skolen skal aktivt og systematisk arbeide for å fremje eit godt psykososialt miljø, der den enkelte eleven kan oppleve tryggleik og sosialt tilhør.

Dersom nokon som er tilsett ved skolen, får kunnskap eller mistanke om at ein elev blir utsett for krenkjande ord eller handlingar som mobbing, diskriminering, vald eller rasisme, skal vedkommande snarast undersøkje saka og varsle skoleleiinga, og dersom det er nødvendig og mogleg, sjølv gripe direkte inn.

Dersom ein elev eller forelder ber om tiltak som vedkjem det psykososiale miljøet, deriblant tiltak mot krenkjande åtfærd som mobbing, diskriminering, vald eller rasisme, skal skolen snarast mogleg behandle saka etter reglane om enkeltvedtak i forvaltningslova. Om skolen ikkje innan rimeleg tid har teke stilling til saka, vil det likevel kunne klagast etter føresegnene i forvaltningslova som om det var gjort enkeltvedtak.

Lovgivers mål er med andre ord at skolemiljøet skal være fritt for alle former for krenkende adferd, og skolen må gjøre sitt ytterste for å nå dette målet.

Et godt psykososialt miljø handler om at de mellommenneskelige forholdene på skolen skal virke positivt på elevenes helse, trivsel og sosiale tilhørighet. I vurderingen om elevens rettigheter til et godt psykososialt miljø er ivaretatt skal det legges vekt på elevens subjektive opplevelse. Elevens subjektive opplevelse er utgangspunktet for skolens håndtering av opplæringsloven § 9a

1b) Skolens visjon og verdier

Eikeli videregående skole forplikter seg til å fremme og ivareta elevens rettigheter i henhold til oppl §9a-3. Det vises i denne sammenhengen også til fylkeskommunens programerklæring mot mobbing. Det skal være null-toleranse for mobbing.

Skolens visjon:

Fordypning og mestring i et inkluderende og ivaretagende læringsmiljø

Skolens verdier:

Likeverd, engasjement og toleranse

Et inkluderende og ivaretagende læringsmiljø gir ikke rom for mobbing, vold, rasisme eller diskriminering.

1c Mål for arbeidet med det psykososiale miljøet

- A) Elever og foresatte skal være kjent med sine rettigheter i henhold til oppl § 9-3
- B) Eikeli vgs skal arbeide for å forebygge mobbing
- C) Eikeli vgs skal arbeide aktivt, systematisk og kontinuerlig for å sikre et godt psykosialt miljø
- D) Uønsket adferd skal bli oppdaget og tatt hånd om tidlig
- E) Personalet skal ha en omforent forståelse av hva som ligger i begrepene "mobbing, trakasering og diskriminering"
- F) Skolen skal evaluere sitt arbeid for å fremme et godt psykososialt miljø
- G De ansatte skal være kjent med handlingsplikten
- I) Eikeli vgs skal ha gode rutiner ved varsling
- J) Eikeli vgs skal ha gode rutiner for oppfølging av mobbesaker
- K) Skolen skal involvere elevene i skolemiljøarbeidet

1d) Skolens ordensreglement og definisjoner av mobbing

Skolens ordensreglement skal være kjent for alle elever, foresatte og ansatte.

§ 4. Orden og atferd

3. Nærmere regler om atferd:

- a. Eleven skal bidra til arbeidsro og vise hensyn og respekt for medelever og andre
- b. Grov språkbruk, vold, krenkende eller truende atferd og andre brudd på allment aksepterte atferdsnormer er ikke tillatt, enten dette skjer fysisk, verbalt, gjennom digitale medier eller på annen måte. Alle har et ansvar for å hindre slik atferd.

DEFINISJONER:

Mobbing innebærer at en eller flere elever sier eller gjør vonde og ubehagelig ting mot en annen elev. Ved mobbing skjer dette gjentatte ganger, og den som blir utsatt, har vanskelig for å forsvare seg.

Utestenging betyr at noen så godt som alltid blir holdt utenfor en gruppe eller klasse.

Vold innebærer at noen bruker fysisk makt for å skade andre.

Rasisme innebærer at noen blir forskjellsbehandlet eller plaget, for eksempel fordi de har en annen hudfarge eller snakker et annet språk.

Diskriminering betyr at en person blir dårligere behandlet eller trakassert, for eksempel på grunn av kjønn, funksjonsevne, tro, hudfarge eller opprinnelse

ELEVENS SUBJEKTIVE OPPLEVELSE AV SITUASJONEN LEGGES TIL GRUNN

DEL 2 Forebyggende arbeid og internkontroll - § 9a-4, jf. § 9a-3 første ledd

MÅL A				
• Elever, foresatte og lærere skal være kjent med elevens rettigheter i henhold til oppl § 9a-3				
	HVA	ANSVAR	FRIST	DOK
Tiltak a1	• Informasjon på skolens hjemmeside	Rektor og IKT	01.10.11	Hjemmeside
a2	• Informasjon til elever i auditoriet	Rektor og rådgiver	01.10.11	Referat
a3	• Informasjon til foresatte via epost og første foreldremøte	Rektor og rådgiver		Epost til foresatte
a4	• «Funn» i elevundersøkelsen/kvalitetsundersøkelsen følges aktivt opp av ledelsen med videre undersøkelser.	Rektor	01.05.12	Personalmøte Referat
a5	• Informasjon til alle lærere på planleggingsdag •			Referat
Mål B :Eikeli vgs skal arbeide for å forebygge mobbing				
		ANSVAR	FRIST	DOK
b1	• Gjennomføre VIP-programmet for alle elever.	Rektor, Ansvar	15.02.12 Frist	Evaluering Dok
b2	• Oppfølging av programmet på vg2 og vg3	rådgivere		
MÅL C: Eikeli vgs skal arbeide aktivt, systematisk og kontinuerlig for å sikre et godt psykososialt miljø				

Tiltak c1	<ul style="list-style-type: none"> Eikeli vgs satser på god klasseledelse. God klasseledelse skal fremme skolens verdier. Elever og lærere skal vise hverandre høflighet og respekt 	Rektor og lærere	Hele året	:Skolens virksomhetsplan
<ul style="list-style-type: none"> MÅL D: Uønsket adferd skal bli oppdaget og tatt hånd om tidlig 				
Tiltak d1	<ul style="list-style-type: none"> Kontaktlærer gjennomfører oppstartsamtaler og elevsamtaler. I elevsamtalene og samtalen med foresatte skal kontaktlærer kartlegge elevens opplevelse av det psykososiale miljøet. I følge instruks for kontaktlærer skal rektor varsles snarest og direkte ved «..... kunnskap eller mistanke om at ein elev blir utsett for krenkjande ord eller handlingar» som mobbing . 	Kontaktlærer	01.09.11	Skjema Instruks for kontaktlærer
d2	<ul style="list-style-type: none"> Miljøarbeider har et særlig ansvar for å observere i kantine og korridorer. Miljøarbeider skal særlig være oppmerksom på ensomme elever. Ved kunnskap eller mistanke om mobbing skal dette snarest meldes til rektor 	Miljøarbeider		
d3	<ul style="list-style-type: none"> * Trinnmøter. Det gjennomføres 3 trinnmøter per termin. Elevenes faglige og psykososiale status blir gjennomgått. På trinnmøtene skal alltid bekymringsmeldinger og elevens rettigheter etter oppl 9a-3 drøftes. Dersom trinnmøtene avdekker mulig brudd på oppl §9a-3, skal rektor iverksette nærmere undersøkelser. Ved bekyrming for elevens psykosiale miljø, meldes dette direkte til rektor 	Rektor og rådgiver	19.09.11	Referat

d4	<ul style="list-style-type: none"> Elevundersøkelsen og kvalitetsundersøkelsen gjennomgås Med særlig fokus på å avdekke mobbing. <p>Dersom det avdekkes mobbing, skal skolen iverksette ekstra undersøkelser og eventuelle tiltak</p>	Rektor	01.05.12	Personalmøte Referat
Mål E: Personalet skal ha en omforent forståelse av hva som ligger i begrepene « mobbing, trakasering og diskriminering»				
Tiltak e1	<p>Gjennomgang og drøftelse på personalmøtet</p> <p>Hva er mobbing, krenkende ord og handlinger? Gjennomgang av ordensreglementet og begrepsavklaringer.</p> <p>Særlig drøftelse av hva skal terskelen være for å gripe inn og når det skal varsles.</p>	Skolestart	01.09.11	Personalmøte Referat
Mål F Skolen skal evaluere sitt arbeid for å fremme et godt psykososialt læringsmiljø				
Tiltak	Hva	Ansvar	Frist	Dok
f1	<p>Evalueringsmøter</p> <p>Skolens arbeid med 9a-3 evalueres 2 ganger per år av ledelsen, T-team, Skolemiljøutvalget, elevrådet</p> <p>Handlingsplanen evalueres to gang per år.</p>	Rektor og rådgiver	15.01.12 og 15.06.12	Møter Referater Møter, referat

DEL 3 Skolens individuelt rettede arbeid - § 9a-3 andre ledd

Tiltak	Hva	Ansvar	Frist	Dok
Mål G De ansatte skal være kjent med handlingsplikten				
g1	Handlingsplikten gjennomgås på personalmøte. Repetisjon gis to ganger per halvår	Rektor	August, oktober, januar	Referat
g2	Ved kunnskap eller mistanke om brudd på 9a-3 skal den ansatte straks undersøke saken og varsle rektor. Varslingen bør skje skriftlig. Dersom en ansatte er vitne til åpenbare brudd på 9-a3 skal den ansatte selv gripe dersom det er mulig, eller tilkalle hjelp.	Alle ansatte	Snarest	Skjema/notat
Mål H Eikeli vgs skal ha gode rutiner for varsling				
h1	Varsling fra elever Elever kan melde fra om brudd på oppl § 9a-3 muntlig eller skriftlig Den tilsatte som mottar meldingen, skal lage et skriftlig notat om henvendelsen og bringe dette videre til skolen rektor. Alle skal henvendelser skal tas alvorlig og elevens subjektive opplevelse skal legges til grunn. Når en elev melder fra, skal han eller hun alltid få beskjed om rett til å få enkeltvedtak og klageadgang	Rektor	01.10.11	Notat/ skjema

h2	<p>Varsling fra foresatte</p> <p>Foresatte kan melde fra muntlig eller skriftlig. Den som mottar meldingen, lager et notat og sørger for at det kommer til skolens rektor.</p> <p>Henvendelsen skal tas på alvor og elevens subjektive opplevelse skal legges til grunn.</p> <p>Når foresatte melder fra, skal det alltid opplyses om elevenes og foresattes rettigheter bl.a til å få enkeltvedtak og klageadgang</p>	Rektor	løpende	Notat, skjema, logg
h3	<p>Når ansatte får kunnskap om eller mistanke om at en elev blir utsatt for krenkende ord og handlinger, skal rektor etter undersøkelse avgjøre om det skal fattes et enkeltvedtak. Ved inngripende tiltak overfor eleven, må det fattes enkeltvedtak</p>	Rektor	Snarest	Notat, skjema logg
h4	<p>Rektor skal snarest undersøke og saksbehandle alle henstillinger om det psykosiale læringsmiljøet i samsvar med forvaltningsloven. Rektor skal påse at «saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes»</p> <ul style="list-style-type: none"> -Samtale med krenker -Samtale med offer -samtale med lærere 	Rektor	Snarest	Notat, logg skjema Enkeltvedtak

	-samtaler med foresatte -drøfte saken med rådgivere og helsetjenesten - Rektor vurderer om det skal treffes enkeltvedtak. -Disiplinære reaksjoner vurderes i forhold til skolens ordensreglement. I saksbehandlingen bruker rektor ved behov rådgivningstjenesten, helstjenesten, PPT og nærpoliti. <ul style="list-style-type: none"> • Ved henstillinger fra elever og foresatte om det psykosiale miljøet skal det alltid fattes enkeltvedtak etter reglene i forvaltningsloven 			
MÅL I Gode rutiner ved henstillinger fra elever og foresatte				
Tiltak		Ansvar	Frist	Dok
I1	Ved henstillinger fra elever og foresatte om det psykosiale miljøet skal det alltid fattes enkeltvedtak etter reglene i forvaltningsloven	Rektor	Snarest	Enkeltvedtak
MÅL J Skolens rutiner skal ha gode rutiner for videre oppfølging av mobbesaker.				
J1	<ul style="list-style-type: none"> • Problemsituasjonene følges inntil de opphører helt. • Alle involverte elever skal følges opp. • Det avholdes evalueringsmøter med elever, foresatte og lærere 	Rektor kontaktlærere faglærere	løpende	Evaluering Møter hver uke Referat.
J2	<ul style="list-style-type: none"> • Kontaktlærer og faglærere melder straks i fra til rektor dersom iverksatte tiltak ikke fungerer. • Iverksatte tiltak vurderes kontinuerlig og i egne evalueringsmøter 	Faglærere Kontaktlærere Rektor	løpende	Evaluering Møter Referat

DEL 4 Brukermedvirkning - §§ 9a-5 og 9a-6, samt kapittel 11

Tiltak	Hva	Ansvar	Frist	Dok
MÅL K Skolen skal involvere elevene i skolemiljøarbeidet				
k1	Elevenes psykososiale læringsmiljø drøftes regelmessig med elevrådet og i møter i skolemiljøutvalget.	Rektor		En gang per måned Vedlegg
k2	Trinnmøter for elever hvor elevenes rettigheter etter oppl § 9a-3 drøftes	Rektor		En gang per semester 01.10.11 01.02.12

